

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

Zaloška 59, 1000 Ljubljana, Slovenija
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-61/2016/2

Datum: 1. 8. 2016

Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov

Zadeva: Predlog sprememb Zakona o tajnih podatkih

Zveza: Vaše elektronsko sporočilo z dne 14. 7. 2016 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je prejel vaše zaprosilo za posredovanje pripomb k predlaganim spremembam besedila 43.e člena Zakona o tajnih podatkih (Ur. l. RS, št. 50/06 – uradno prečiščeno besedilo, 9/10 in 60/11, v nadaljevanju ZTP). V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo mnenje IP z vidika varstva osebnih podatkov.

IP uvodoma pripominja, da mora v skladu z 38. členom Ustave RS zbiranje, obdelovanje in namen uporabe oziroma obdelave osebnih podatkov določati zakon (tudi podzakonski predpis ne zadošča), ZVOP-1 je na področju varstva osebnih podatkov sistemski predpis, posamezni področni zakoni pa posamezne vidike zbiranja in obdelave osebnih podatkov s strani konkretnih upravljavcev in obdelovalcev urejajo podrobneje. Podzakonski akti tako lahko podrobneje urejajo tehnične podrobnosti zbiranja in obdelave, predvsem tudi zavarovanja osebnih podatkov, ne pa samega nabora in namena osebnih podatkov, ki so predmet zbiranja in obdelave.

Novo besedilo tretjega odstavka 43.e člena ZTP določa, da se podatki (tako osebni podatki kot tudi drugi podatki) v evidencah iz tega člena hranijo arhivsko. V zvezi s tem IP ugotavlja, da ni razviden jasen pomen te določbe z vidika varstva osebnih podatkov. V skladu z 21. členom ZVOP-1 se namreč osebni podatki lahko shranjujejo le toliko časa, dokler je to potrebno za doseg namena, zaradi katerega so se zbirali ali nadalje obdelovali. Po izpolnitvi namena obdelave se osebni podatki zbršejo, uničijo, blokirajo ali anonimizirajo, če niso na podlagi zakona, ki ureja arhivsko gradivo in arhive, opredeljeni kot arhivsko gradivo, oziroma če zakon za posamezne vrste osebnih podatkov ne določa drugače. Priporočeno je, da zakon vedno jasno določa rok hrambe osebnih podatkov, npr. 1 leto, 5 let, ipd. saj na tak način upravljavcu bistveno olajša izvajanje zakonite obdelave in pravnega roka hrambe. Pomen določb, da se evidence hranijo arhivsko pa v tem smislu ni jasen. Je namen določbe, da se gradivo opredeli kot arhivsko gradivo v smislu Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Ur. l. RS, št. 30/06 in 51/14, v nadaljevanju ZVDAGA) ali naj bi te določbe urejale rok hrambe osebnih podatkov v evidencah ali kaj tretjega?

V delu, ko predstavljajo določene zbirke in dokumentacija arhivsko gradivo to zapade pod določbe ZVDAGA in nima neposredne povezave z rokom hrambe posameznih evidenc v smislu ZVOP-1. Tudi evidence osebnih podatkov in dokumentacija, ki morda predstavljajo arhivsko gradivo se namreč v smislu ZVOP-1 ne smejo uporabljati neomejeno dolgo po izpolnitvi namena. Te osebne podatke je treba, v kolikor gre za arhivsko gradivo, po izpolnitvi namena in izteku roka hrambe v smislu ZVOP-1 na ustrezen način izločiti iz 'živega' gradiva ter prenesti v arhivsko zbirko. Za te potem veljajo določbe ZVDAGA. Zato predlagamo, da se v skladu z namenom rok hrambe osebnih podatkov v evidencah po 43.e členu ustrezneje opredeli v skladu z ZVOP-1.

Nadalje so po mnenju IP odveč oziroma so celo vsebinsko neustrezne določbe četrtega odstavka predlaganega novega besedila 43.e člena ZTP, ki po eni strani vse podatke, tako osebne kot tudi druge obravnavajo enako in posledično dejansko tudi za osebne podatke določajo, da veljajo določbe ZVOP-1 zgolj, če ta zakon ne določa drugače. Velja namreč ravno obratno, ZVOP-1 velja kot sistemski zakon za vse vidike obdelave osebnih podatkov, zgolj posamezne vidike pa lahko načeloma v skladu z ZVOP-1 in Ustavo RS specialni predpisi določajo drugače. IP zato predlaga, da se predlagano novo besedilo četrtega odstavka 43.e člena ZTP črta oziroma preoblikuje.

Prav tako je vsebinsko neustrezna določba petega odstavka 43.e člena ZTP, ki določa, da »podatki iz prvega odstavka 43.e člena tega zakona niso informacija javnega značaja, v kolikor zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in zakon, ki ureja dostop do informacij javnega značaja ne določata drugače. Ta določba velja tudi v primeru, ko so podatki in gradivo iz tega odstavka odstopljeni drugemu organu.« Navedena določba vnaša nejasnosti in na nesistemski način posega v materijo, urejeno v Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (Ur.l. RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15, v nadaljevanju ZDIJZ), saj na vsebinsko nejasen način ureja izključitev določenih informacij iz kroga informacij javnega značaja.

Po naši oceni navedena rešitev ni niti primerna niti potrebna. Zaradi pravne varnosti je namreč treba čim bolj težiti k enotni ureditvi dostopa do informacij javnega značaja, obenem pa je za varovanje interesov, ki jih zasleduje ZTP (varstvo določenih informacij), poskrbljeno že z izjemami, ki jih določa 1. odst. 6. čl. ZDIJZ, ki zagotavlja uresničevanje drugih pravic, ki omejujejo dostop do informacij javnega značaja. Navedeni člen namreč taksativno določa enajst izjem, s katerimi je zagotovljeno varstvo tistih pravic, v katere trči pravica dostopa do informacije javnega značaja. Tako 1. tč. 1. odst. 6. čl. določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, ki je na podlagi zakona, ki ureja tajne podatke, opredeljen kot tajen. 3. tč. 1. odst. 6. čl. določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na osebni podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. 7. tč. 1. odst. 6. čl. pravi, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi upravnega postopka in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi. Izjemo od prosto dostopnih informacij javnega značaja po 9. tč. 1. odst. 6. čl. predstavljajo tudi podatki iz dokumenta, ki je v postopku izdelave in je še predmet posvetovanja v organu, njegovo razkritje pa bi povzročilo napačno razumevanje njegove vsebine. 11. tč. 1. odst. 6. čl. obenem varuje podatek iz dokumenta, ki je bil sestavljen v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo organov, in bi njegovo razkritje povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti organa. Izjeme od prosto dostopnih informacij predstavljajo kategorijo, ki v največji meri zaznamuje normativno ureditev in praktično uporabo ZDIJZ. Določno oblikovane izjeme, ki ne dopuščajo ekstenzivnih interpretacij, so bistvenega pomena za odprto delovanje vseh organov, ki izvajajo javnopravne naloge, kamor sodi tudi Urad Vlade RS za varovanje tajnih podatkov. Glede na vsebino teh določb, IP zato predlaga, da se predlagano novo besedilo petega odstavka 43.e člena ZTP črta.

Lepo vas pozdravljamo in predlagamo, da upoštevajoč vse navedeno besedilo predloga zakona ustrezno dopolnite.

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:
Alenka Jerše,
namestnica informacijske pooblaščenke